

hvori Forslaget nu er forelagt. For det første tror jeg ikke, at Venstres Vælgere — og denne Opfattelse, tror jeg, rækker ind i adskillige andre Partier ogsaa — vil være glade ved den Vækst i Antallet af Mandater fra 114 til 140, som Lovforslaget gaar ud paa, og jeg tror heller ikke, at Venstres Vælgere, i alt Fald mange af dem, vil være glade ved, at Forholdstalsvalgmaaden gennemføres nu. Jeg erkender og bekender, at jeg hører til dem, som mener, at Forholdstalsvalget ikke burde have været gennemført nu, naar ikke Højre eller en Del af Højre vil være med til at stemme for Grundlovsoverenskomsten. Jeg mener, at de tre Partier skulde have holdt fast ved den Overenskomst, som var sluttet, og hvis Forudsætning jo var den, at hvis Højre ikke vilde være med, saa tog man det Forslag, man har holdt paa hele Tiden, saa tog man det almindelige Valg med bundet Omvalg. Jeg føler mig ganske overbevist om, at de allerfleste, i alt Fald af Venstres Vælgere, vilde have følt sig mest tilfredse, hvis man havde ordnet det saaledes og saa for øvrigt ladet det staa aabent i Grundloven og Valgloven, at man senere kunde gennemføre Forholdstalsvalgmaaden, hvis man kunde enes derom, og ogsaa gennemføre andre Former af Forholdstalsvalg, hvis man skulde mene, at andre Former var bedre. Jeg vil ogsaa mene, at det havde været det rigtigste overfor Vælgerne at give dem en Lejlighed til ogsaa at tale med i dette Spørgsmaal i Stedet for, at man nu i Fællesskab har lavet denne Overenskomst, som for mange Vælgere kommer som en ubehagelig Overraskelse. Nu synes det jo imidlertid efter de Udtalelser, som her er fremførte af Ordførerne for de forskellige Partier, at de hver for sig vil fralægge sig Ansvaret for, at denne Overenskomst og det Forslag, som nu foreligger paa dette Omraade, er kommet i Stand. Det ærede Medlem (R. Andersen), som var Ordfører for Venstre, sagde jo meget klart, at han for sit Vedkommende ikke satte Pris paa den Ordning, som her nu skulde gennemføres, og jeg forstod ogsaa det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) saaledes, at heller ikke han satte Pris paa denne Ordning, og det ærede Medlem fra Kerteminde (Eduard Larsen) sagde, at der var adskilligt at sige til de 120 Kredse og 20 Suppleringsmandater, men det skulde han lade ligge; det synes altsaa, som om det ærede Medlem fra Kerteminde heller ikke er helt tilfreds med den her foreslaaede Ordning. Hvis

Forholdet er det, at man egentlig ikke indenfor noget Parti er tilfreds med den foreslaaede Ordning, med den Kage, man her i Fællesskab har bagt og bagt navnlig for at glæde Højre, og naar Forholdet endvidere er det, at Højre heller ikke er tilfreds, hvad vi jo hørte det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) udtale, synes jeg — og det vil jeg henstille til de 3 Partier at tage under Overvejelse —, at man bør tage denne Kage til sig igen og ikke udlevere den paa ny, medmindre Højre ogsaa giver sin Tilslutning til Grundlovsoverenskomsten.

Der er et andet Forhold, jeg gerne vilde sige et Par Ord om ved denne Lejlighed. I Grundloven af 1849 stod der jo, at Folketingskredsene skulde være saaledes, at der blev en Repræsentant for omtrent hver 14,000 Indbyggere; i Grundloven af 1866 blev det til en Repræsentant for omtrent hver 16,000 Indbyggere, men dette „omtrent“ har hele Tiden og fra alle Sider været fortolket saaledes, at man tog Hensyn til de tyndt befolkede Egne og gav dem en forholdsvis større Repræsentation end Byerne og de tæt befolkede Egne. Saaledes er det altid blevet fortolket, og det er anerkendt fra alle Sider, at man ønskede, at det ogsaa i Fremtiden skulde være saaledes. At man ogsaa nu ønsker, at det fremtidig skal være saaledes, fremgaar af, at der i det Grundlovsforslag, som de 3 Partier er enedes om, er en Bestemmelse, der siger, at der ved Valgkredsens Dannelse skal tages Hensyn til Indbyggerantallet, men under Hensyntagen til Vælgerantallet og Befolkningstætheden. Man opretholder altsaa i Grundloven fremdeles det Princip, man hidtil har knæsat, at der tages Hensyn ikke alene til Indbyggerantallet, men ogsaa til Vælgerantallet og Befolkningstætheden. Dette Hensyn har, som sagt, hidtil været taget ikke alene for Folketingets Vedkommende, men ogsaa — og det tror jeg for Resten, man i nogen Grad er tilbøjelig til at overse — i stort Maal ved Landstingets Sættelse. Jeg maa minde om, at ved Valgmandsvalg til Landstinget er Forholdet det, at Byerne udenfor København kun vælger en Femtedel af Valgmændene, idet Landkommunerne for det første vælger 1 i hver Kommune, derefter træder sammen med dem et tilsvarende Antal højstbeskattede Vælgere i Landkommunerne, hvorefter Byerne vælger et Antal, som svarer til Halvdelen af de kommunevalgte. Byerne har altsaa i Virkeligheden kun haft en Femtedel af Valgmændene. Naar vi ganske ser